

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

Кафедра «Іноземна філологія та переклад»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан ГФ
Микола ДЄДКОВ

» _____ 2024 року

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (ВИБІРКОВОЇ)

**Тренінг з перекладу текстів сфери інформаційних технологій другої
іноземної мови (німецької)**

(шифр за відповідною освітньою програмою та назва навчальної дисципліни)

освітня програма Германські мови та літератури (переклад включно), перша
- англійська

(назва освітньої програми)

спеціальність 035 Філологія

(код і назва спеціальності)

галузі знань 03 Гуманітарні науки

(шифр і назва)

ступінь вищої освіти бакалавр

(назва ступеня вищої освіти)

2024 рік

програма з дисципліни «Тренінг з перекладу текстів сфери інформаційних технологій другої іноземної мови (німецької)»
спеціальності 035 «Філологія»,
освітня програма (спеціалізація) «Германські мови та літератури (переклад включно), перша англійська».

Розробники: Лілія Хомяк, викладачка кафедри «Іноземна філологія та переклад»
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Програма погоджена:

В.о. завідувачки кафедри
«Іноземна філологія та переклад»

Наталія ЖУКОВА
_____ 2024 р.

Гарант освітньої програми

Кирил ТАРАСЕНКО

_____ 2024 р.

Схвалено науково-методичною комісією _____ гуманітарного факультету
(найменування факультету)

Протокол від «21» серпня 2024 року № 1

Голова науково-методичної комісії

Микола ДЄДКОВ
_____ 2024 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Загальна характеристика

Вибірковий освітній компонент	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	03 «Гуманітарні науки»
Спеціальність	035 Філологія
Обмеження щодо форм навчання	Без обмежень

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів	5,5	
Модулів	1	1
Змістових модулів	2	2
Семестр		
Загальна кількість годин	165	
з них аудиторних:	60	14
<i>лекції</i>	-	-
<i>практичні</i>	60	14
<i>лабораторні</i>	-	-
<i>семінарські</i>	-	-
з них самостійної роботи:	105	151
Занять на тиждень	4	7
Індивідуальні завдання		
Форма контролю	залік	
Курсова робота (проект) (загальний обсяг)		

2. Мета навчальної дисципліни

Програма дисципліни «Тренінг з перекладу текстів сфери інформаційних технологій другої іноземної мови (німецької)» спрямована на формування у студентів необхідної для професійної діяльності перекладацької компетенції в рамках володіння другою іноземною мовою (мовна компетенція рівня B2). Ця мета досягається шляхом поетапного рішення задач з формування, закріплення й розвитку окремих вмінь та навичок з урахуванням особливостей другої іноземної мови.

Програма дисципліни «Тренінг з перекладу текстів сфери інформаційних технологій другої іноземної мови (німецької)» має за мету також формування знань та вмінь, пов'язаних як з власне перекладацькою діяльністю, так і з супровідними професійними навичками: роботою зі словниками та довідковою літературою, оформленням документації у відповідності з вимогами замовника, принципами організації праці та поведінки перекладача, професійною етикою, професійною та загальнокультурною самоосвітою перекладача.

3. Завдання вивчення дисципліни

Задля досягнення поставленої мети програма реалізується шляхом досягнення таких цілей:

- отримання базового рівня знань з технік перекладу;
- відтворення іншомовного тексту рідною чи іноземною мовами;
- переклад, реферування чи анотування україномовного тексту німецькою мовою;
- філологічний аналіз перекладу в зіставленні з першотвором; використання німецької та української мов як засобів між культурного спілкування;
- засвоєння близько 1000 лексичних одиниць загальнонаукового та спеціалізованих шарів науково-технічного вокабуляру;
- вміння зробити огляд спеціальної літератури з теми.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити: «Практичний курс другої іноземної мови (німецької)», «Практика перекладу другої іноземної мови (німецької)», «Лінгвокраїнознавство», володіння німецькою мовою на рівні B1.

Постреквізити: «Практика перекладу з другої іноземної мови (німецької)», володіння німецькою мовою на рівні B2.

5. Характеристика навчальної дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти повинні розвинути та вдосконалити такі загальні компетентності:

ЗК-5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК-11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-15. Знання основних перекладознавчих технологій та методик для виконання якісного перекладу тексту з іноземної мови на українську та з української на іноземну.

Спеціальні компетентності:

СК-3. Здатність використовувати у професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються, а також структуру перекладознавчої професії та її роль у суспільстві.

СК-6 Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя

СК-8 Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

СК-9 Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

СК-10 Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

СК-12 Здатність до організації ділової комунікації.

СК-13. Володіння двома іноземними мовами відповідно до загальноєвропейських стандартів мовної освіти (CEFR): рівень C1 для першої мови (англійська), рівень B2 – для другої мови.

СК-14. Здатність здійснювати двосторонній (усний і письмовий) переклад текстів різного жанру та формату з іноземної мови на рідну та з рідної на іноземну з огляду на коректне використання лексико-граматичних трансформацій.

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН-2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідні дані з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН-10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН-11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ПРН-12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН-14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних задач.

ПРН-16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН-17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН-20. В опорі на володіння іноземними мовами відповідно до загальноєвропейського стандарту CEFR, а також усталеними перекладацькими трансформаціями професійно здійснювати двосторонній усний і письмовий переклад текстів науково-технічної галузі та інших сфер.

6. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Computertechnik.

Змістовий модуль 1. Einführung in die Computer- und Speicherarchitektur.

Тема 1. Computer, Grundlagen der Computertechnik.

Тема 2. Computerarchitektur, Hauptbestandteile.

Тема 3. Speicherarchitektur.

Змістовий модуль 2. Untersysteme, Software und Computertypen.

Тема 4. Untersysteme der Computer.

Тема 5. Software.

Тема 6. Arten von Computern.

7. Орієнтовний розподіл навчального часу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лк	пр	лаб	інд	с.р.		лк	пр	лаб	інд	с.р.
	Модуль 1. Computertechnik.											
	Змістовий модуль 1. Einführung in die Computer- und Speicherarchitektur.											
Тема 1. Computer, Grundlagen der Computertechnik.	27		10			17	27		2			25
Тема 2. Computerarchitektur,	27		10			17	27		2			25

Hauptbestandteile.												
Тема 3. Speicherarchitektur.	27		10			17	27		2			25
Разом за змістовим модулем 1	81		30			51	81		6			75
Змістовий модуль 2. Untersysteme, Software und Computertypen.												
Тема 4. Untersysteme der Computer.	28		10			18	28		3			25
Тема 5. Software.	28		10			18	28		3			25
Тема 6. Arten von Computern.	28		10			18	28		2			26
Разом за змістовим модулем 2	84		30			54	84		8			76
Усього годин	165		60			105	165		14			151

8. Види навчальних занять та їх орієнтовний зміст

№ з/п	Тема	Вид заняття	Орієнтовний зміст
1	Computer, Grundlagen der Computertechnik.	<i>практичні</i>	Лексика Der Begriff des Computers. Grundlagen der Computertechnik Граматика Gebrauch der Partikel zu. Verben in Aktiv und Passiv. Zusammengesetzte Substantive. Konstruktion um ... zu. Deklination der Adjektive.
2	Computerarchitektur, Hauptbestandteile.	<i>практичні</i>	Лексика Computerarchitektur. Hauptplatine. Hauptprozessor (1). Hauptprozessor (2). Граматика Rektion der Verben, Gebrauch von Partizip I und Partizip II, Modalverben, Steigerungsstufen und Deklination der Adjektive. Verben in Aktiv und Passiv, Konstruktion um ... zu,

			Satzreihen und Satzgefüge.
3	Speicherarchitektur.	<i>практичні</i>	Лексика Speicherarchitektur. Cache (L1/L2/L3). Arbeitsspeicher. Festplatte. Граматика Zusammengesetzte Substantive. Präsens Konjunktiv. Partizip I und Partizip II. Satzgefüge mit Konjunktionen „indem“. Steigerungsstufen der Adjektive. Modalverben. Infinitiv mit und ohne zu. Zusammengesetzte Adjektive. Bruchzahlen.
4	Untersysteme der Computer.	<i>практичні</i>	Лексика Systembus. Adressbus. Steuerbus. Steckkarten. Peripheriegeräte. Граматика Zusammengesetzte Substantive. Demonstrativpronomen. Verben in Aktiv und Passiv. Deklination der Adjektive. Doppelkonjunktionen.
5	Software.	<i>практичні</i>	Лексика Betriebssystem. Das Anwendungsprogramm. Das Laden. Das Hauptbetriebssystem. Граматика Konstruktion sein/haben + zu+Infinitiv. Deklination der Adjektive. Deklination des bestimmten und unbestimmten Artikels. Pronominaladverbien.
6	Arten von Computern.	<i>практичні</i>	Лексика Arten von Computern. Das Standgerät. Der Supercomputer. Der Arbeitsplatzrechner.

			Граматика Deklination der Adjektive. Deklination des bestimmten und unbestimmten Artikels. Steigerungsstufen der Adjektive. Attributsätze. Erweitertes Attribut.
--	--	--	---

9. Форми та методи контролю

Використовуються такі методи контролю: усний контроль (усне опитування), письмовий, тестовий, практична перевірка, а також методи самоконтролю і самооцінки.

Для студентів денної форми навчання: усне опитування на практичних заняттях, тестування, виконання самостійної роботи/роботи в парах/групах, презентація доповіді за темою. Для студентів заочної форми навчання: захист контрольної роботи, презентація доповіді за темою.

Форми контролю:

- участь у рольових іграх для демонстрації рівня засвоєння інформації та відпрацювання навичок;
- створення презентації (індивідуально/в групах);
- виконання тестових завдань на платформах Wordwall, Liveworksheets;
- контрольна робота;
- залік.

10. Критерії оцінювання результатів навчання

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»¹, передбачено такі контрольні заходи: вхідний, поточний, рубіжний (модульний, тематичний, календарний), відстрочений, підсумковий та семестровий контроль, а також комплексні контрольні роботи та ректорські контрольні роботи.

Система контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Тренінг з перекладу текстів сфери інформаційних технологій другої іноземної мови (німецької)» передбачає поточний, рубіжний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться під час аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Для поточного контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Тренінг з перекладу текстів сфери інформаційних технологій другої іноземної мови (німецької)» враховується:

- систематичність та активність роботи на практичних заняттях;
- виконання обов'язкових завдань самостійної роботи;
- участь в конференціях, конкурсах наукових робіт та інноваційних проєктів, олімпіадах.

Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання поточний контроль та оцінювання знань здійснюється з урахуванням роботи на практичних заняттях (активність, участь у дискусіях, тощо).

Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією під час проведення екзамену і враховуються викладачем при визначенні результатів рубіжного контролю та підсумкової оцінки з дисципліни.

Рубіжний (модульний, тематичний, календарний) контроль – це контроль знань здобувачів вищої освіти після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни. Проводиться у вигляді модульної контрольної роботи або за результатом поточного контролю.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньому ступені або на окремих його завершених етапах за 100-бальною системою.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувачів вищої освіти. **Семестровий контроль** з дисципліни «Тренінг з перекладу текстів сфери інформаційних технологій другої іноземної мови (німецької)» проводиться у формі заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом здобувачів вищої освіти.

Підсумкова оцінка із дисципліни, яка виставляється в екзаменаційну відомість є сумою балів за різні види навчальної роботи.

Протягом семестру здобувачі освіти проходять два рубіжних контролі по 2-м змістовим модулям. Здобувачі освіти можуть отримати екзаменаційну оцінку з дисципліни за результатами поточної роботи та рубіжних контролів відповідно.

¹ Положення про організацію освітнього процесу Національного університету «Запорізька політехніка» / Укладачі: В. Грешта та ін. НУ «Запорізька політехніка», 2021. 41 с.

Підсумкова оцінка визначається як сумарна двох контролів за перший та другий змістові модулі та екзаменаційної оцінки.

Залік

Поточне тестування та самостійна робота						Оцінка
МОДУЛЬ 1						
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	зараховано
17	17	16	17	17	16	

T1, T2 ... T6– теми змістових модулів.

Контроль знань здобувачів вищої освіти заочної форми навчання здійснюється шляхом виконання та подальшого захисту контрольної роботи у вигляді відповідей на питання, що стосуються змісту роботи (максимально

40 балів). До екзаменаційної відомості заносяться результати в балах за 100-бальною шкалою.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
60 – 100	60 – 100	зараховано
1-59	незадовільно	не зараховано

11. Політика курсу

Під час навчання студенти зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності:

- самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю;
- дотримуватися норм законодавства про авторське право;
- брати активну участь у навчальному процесі;
- не запізнюватися на заняття, не пропускати заняття без поважних причин;
- самостійно і своєчасно вивчати матеріал пропущеного заняття;
- давати достовірну інформацію про результати власної навчальної діяльності.
- бути терпимими і доброзичливими до однокурсників та викладачів.

12. Методичне забезпечення

1. Волошук В.І., Гура Н.П. Методичні вказівки до самостійних робіт з дисципліни "Практика перекладу другої іноземної мови (німецька)" для студентів 4 курсу спеціальності „Переклад” всіх форм навчання. Запоріжжя : ЗНТУ, 2014. 42 с.
2. Гура Н.П. Контрольні роботи з курсу “Практика перекладу з другої іноземної мови” [для студентів 3-5 курсів заочного відділення спеціальності “Переклад”]. Запоріжжя : ЗНТУ, 2013. 48 с.

13. Перелік навчальної, наукової та довідкової літератури

1. Волошук В.І., Гура Н.П. Практичний курс перекладу технічної літератури для студентів, які вивчають німецьку мову як другу іноземну : навч. посіб. для студентів IV курсу спеціальності «Переклад». Дніпропетровськ : Середняк Т.К., 2015. 630 с.
2. Кияк Т.Р., Огуй О.Д., Науменко А.М. Теорія та практика перекладу (німецька мова) : підруч. для студ. ВНЗ. Вінниця : Нова книга, 2006. 592 с.
3. Кучер З.І. Практика перекладу (німецька мова) : навч. посіб. Вінниця : Нова Книга, 2017. 459 с.

4. Синегуб С.В. Theorie und Praxis der Übersetzung: Deutsch. Ukrainisch. Теорія та практика перекладу з німецької мови : навч. посіб. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2018. 272 с.
5. Гура Н.П. Маслова А.Г. Словотвірний аспект новоутворень сфери телекомунікації // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика» : збірник наукових праць. Випуск 32. Херс. держ. ун.-т. Херсон : ХДУ. 2018. С. 10-16.
6. Гура Н.П. Структурно-типологічні особливості запозичень німецької комп'ютерної терміносистеми // Нова філологія. Збірник наукових праць. Запоріжжя : ЗНУ. 2014, № 64. С. 146-150.
7. Гура Н.П. Структурно-типологічні особливості складних німецьких комп'ютерних термінів та їх переклад українською мовою // Наукові записки. Серія «Філологічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя / відп. ред. проф. Г. В. Самойленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя. 2017. Кн. 1. С. 150-153.
8. Hoffman D. W. Grundlagen der technischen Informatik. München : Carl-Hansen-Verlag, 2013. 448 S.
9. Koller W. Einführung in die Übersetzungswissenschaft. Heidelberg : Meyer Verlag, 2011. S. 80 – 87; S. 110-116.
10. Schiffman W. Technische Informatik 3: Grundlagen der PC-Technologie. Berlin : Springer-Verlag, 2011. 500 S.
11. Знанецький В.Ю., Новокшенова Н.О. Практикум з граматики німецької мови : навч. посіб. Дніпро; ДНУ залізничного транспорту ім. акад. В. Лазаряна, 2019. 144 с.
12. Паремська Д.А. Практична граматика (німецька мова) : навч. посіб. 9-те вид., переробл. Київ : Арії, 2020. 352 с.
13. Котвицька В. А. Deutsche Grammatik Schritt für Schritt. Lehr- und Übungsbuch. Kompaktausgabe: підручн. для студ. спец. 035 «Філологія». Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 140 с.

Інформаційні ресурси

1. Computerlexikon. URL : https://www.computerlexikon.com/#google_vignette
2. Technik - Wie funktioniert was? URL : <http://www.elektronikinfo.de/>
3. Giesserei-Lexikon. URL : <https://www.giessereilexikon.com/>